
MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Kursus for nye tilsynsførende

Fredericia Gymnasium, tirsdag d. 6. september 2016

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Kursus for nye tilsynsførende

Elisabeth Lysén Sørensen, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet,
- beskikkelse og tildeling af tilsynsførende

Jens Refslund Poulsen, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
- pædagogikumansvarlig (struktur, indhold, tilrettelæggelse
dispensation, klager)

Program

- 10.10-11.15 Pædagogikum og tilsynsførende. Rammer og regler v/
pædagogikumansvarlig Jens Refslund Poulsen, MBUL
- 11.15-12.15 Den tilsynsførendes rolle v/ Erik Mortensen, Sankt Annæ
Gymnasium
- 12.15-13.15 Frokost
- 13.15-13.45 At være pædagogikumkandidat v/ Anna Mohr Larsen, Ribe
Katedralskole
- 13.45-14.30 Uddannelsesplan og udtalelse v/ kursusleder Morten Mikkelsen,
Fredericia Gymnasium
- 14.30-15.30 Eftermiddagskaffe samt gruppediskussion om konkrete udtalelser
- 15.30-16.00 Opsamling og drøftelse af udtalelserne v/ Morten Mikkelsen og
Jens Refslund Poulsen

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Kursus for nye tilsynsførende

”Pædagogikum og tilsynsførende. Rammer og regler”

Pædagogikum 2009/2013

Fælles pædagogikum for lærere i de gymnasiale uddannelser:

- Giver nyansatte lærere en solid pædagogisk baggrund for at kunne undervise i alle de gymnasiale uddannelser
- Bidrager til at lærerne aktivt kan indgå i udviklingen af de gymnasiale skoleformer og disses samspil med det omgivende samfund

---

Regelgrundlaget

Pædagogikumbekendtgørelsen:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=163045>

Vejledning til pædagogikumbekendtgørelsen:

<http://uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Gym/PDF14/Vejledninger/140820%20Vejledning%20til%20paedagogikumbekendtgoerelsen%202014.pdf>

Vejledning om faglige mindstekrav (UFM):

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=29265>

...se i øvrigt ministeriets hjemmeside!

Struktur

Vekselluddannelse: teoretisk pædagogikum (1/3) + praktisk pædagogikum (2/3)

1-årig, med mindre særlige forhold taler for forlængelse (§ 3, stk 3)

Pædagogikumkandidaten er fastansat

Praktisk og teoretisk pædagogikum skal bestås

Bestået pædagogikum giver undervisningskompetence i de aktuelle fag på alle de gymnasiale uddannelser

---

Struktur – OBS!

Vekseluddannelse: teoretisk pædagogikum (1/3) + praktisk pædagogikum (2/3)

1-årig, med mindre særlige forhold taler for forlængelse (§ 3, stk 3)

Pædagogikumkandidaten er fastansat, og pædagogikum gennemføres i første ansættelsesår

Praktisk og teoretisk pædagogikum skal bestås

Bestået pædagogikum giver undervisningskompetence i de aktuelle fag i alle de gymnasiale uddannelser

---

Struktur – OBS!

1-årig, med mindre særlige forhold taler for forlængelse (§ 3, stk 3)

Forlængede forløb skal begrundes i § 3, stk 3:

- samlet lavt timetal på skolen i kandidatens fag
- kandidatens sygdom, barsel eller orlov
- lærermangel (efter stillingsopslag mv)

...pædagogikum gennemføres i første ansættelsesår i alle kandidatens fag

- stort efterslæb af lærere uden pædagogikum
- ”i alle kandidatens fag”

Praktisk pædagogikum

1/3 undervisning i vejlederklasser

- undervisning under observation af vejleder
- observation af vejleders undervisning

1/3 egenundervisning

- egne klasser/hold
- vejledning SRP etc
- vikartimer
- deltagelse i introforløb
- eksamen

- evt. vejledning/supervision

Praktisk pædagogikum – **OBS!**

Skal alle fag fordeles ligeligt?

Undervisning i vejlederklasser på anden skole?

Skal vejlederne være til stede under al undervisning i vejlederklasser?

Hvem bestemmer timefordelingen – skolens leder/kursusleder eller tilsynsførende?

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Aktørerne i pædagogikum

Kandidat

Institutionen

Skolens leder

Kursusleder

Vejledere

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Pædagogikumadministrationen

Tilsynsførende

Udbyder af teoretisk pædagogikum

Syddansk Universitet m.fl.

Aktørerne i pædagogikum

Kandidat

Institutionen

Skolens leder

Kursusleder

Vejledere

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Pædagogikumadministrationen

Tilsynsførende

Udbyder af teoretisk pædagogikum

Syddansk Universitet m.fl.

Faglig kompetence (§ § 4-5)

Skolens leder tildeler en kandidat faglig kompetence...på baggrund af:

- Kandidatgrad eller tilsvarende
- Opfyldelse af de faglige mindstekrav (UFM)
- Specielt for tekniske/teknologiske fag + erhvervsøkonomiske fag: 3,5 års videregående studier + efterfølgende fagligt kvalificerende videreuddannelse/beskæftigelse
- Specielt for erhvervsrelaterede fag: min. to års relevant erhvervserfaring

I tvivl? Kontakt pædagogikumadministrationen i MBUL

Faglig kompetence – OBS!

Hvis kandidaten ikke har faglig kompetence, kan kandidaten ikke fastansættes og dermed ikke komme i pædagogikum i faget

Manglende faglig kompetence betyder, at kandidaten kun kan ansættes i en tidsbegrænset stilling og for højst et år ad gangen

Den tidsbegrænsede stilling kan kun forlænges, hvis der er sket faglig supplerings i faget eller andre studiemæssige fremskridt

Mere konkret i forhold til pædagogikumforløbet:

Den manglende faglige kompetence eller to års relevant erhvervserfaring ”opdages” først undervejs i pædagogikumforløbet...hvad så?

Kontakt pædagogikumadministrationen i MBUL!

Merit for dele af pædagogikum

Kandidaten skal skrive dokumenteret asøgning, hvorefter skolens leder kan give merit.

Skolens leder skal, for så vidt angår teoretisk pædagogikum, indhente vejledende udtalelse fra udbyderen af teoretisk pædagogikum (SDU m.fl.) inden merittildeling.

Merit skal gives ved ansættelsen og indberettes til SDU m.fl.

OBS!

Folkeskolelærerudd. giver normalt kun merit for AD-kurser

Merit for hele pædagogikum kun ved betydelig undervisningserfaring på gymnasialt eller højere niveau (6-8 år)

Merit for dele af praktisk pædagogikum

Kursusleder

tilrettelægger uddannelsesforløbet

laver fremadrettet uddannelsesplan, der som minimum beskriver:

- kandidatens progression i praktisk pædagogikum
- forløb af kandidatens egenundervisning
- andre pædagogiske aktiviteter på skolen

er bindeled mellem kandidaten, skole, vejledere og tilsynsførende

skriver udkast til udtalelsen

Kursusleder – OBS!

- bør have fokus på den pædagogiske del af opgaven, og ikke kun den organisatoriske
- bør adressere almene og sammenbindende temaer på tværs af vejledning i de enkelte fag
- bør sikre progression i vejledningen, bruge uddannelsesplanen i dette arbejde
- bør tale med kandidaten om opgaven i teoretisk pædagogikum
- er både bedømmer og vejleder!

MBULs rolle

Ministeriet

- administrerer lovgrundlag, bekendtgørelse og vejledning
- beskikker og tildeler tilsynsførende
- rådgiver og vejleder skolens leder om fx tildeling af faglig kompetence og merit for praktisk pædagogikum
- fører tilsyn med uddannelsen
- beskikker censorer til den afsluttende opgave i teoretisk pædagogikum
- kan dispensere i særlige tilfælde
- afgør juridiske tvivlsspørgsmål

Tildeling af tilsynsførende

- Skolens leder skal indberette nyansatte, der skal have pædagogikum, til SDU, som videreformidler til ministeriet
- Efter indberetningen starter tilsynspålægningen
- Mail sendes til skolens leder, som skal sørge for at give skolens tilsynsførende besked
- Den tilsynsførende kontaktes af pædagogikumskolen for at aftale det videre forløb
- Der er ingen garanti for at komme ud som tilsynsførende, selvom man er blevet beskikket

---

Tilsynsførende

- er ministeriets repræsentant
- tilser, at den nødvendige dokumentation for gennemført uddannelse er til stede
- godkender uddannelsesplanen
- afgør (med kursusleder) om kandidaten har bestået i forbindelse med 3. besøg
- udfærdiger udtalelsen (med kursusleder) – på baggrund af udkast fra kursusleder
- attesterer via underskrift på udtalelse og uddannelsesplan, at kandidaten har bestået praktisk pædagogikum

---

Bi-tilsynsførende

- bistår tilsynsførende i tilsynet med uddannelsen (bestået/ikke bestået + bidrag til udtalelsen)
- deltager *normalt* i 2. og 3. besøg

Tilsynsførendes bedømmelse af kandidaten

Vurdering af kandidatens evne til at:

- planlægge, gennemføre og evaluere undervisningen
- forbinde undervisningspraksis og teoretisk-didaktiske overvejelser af almen- og fagdidaktisk art
- samarbejde om undervisningen og de øvrige opgaver på skolen

---

Kandidaten og tilsynsførende

Kandidaten informerer tilsynsførende før besøg om bl.a.

- aktuelle forløb og anvendte uv-materialer
- planen for dagens undervisning
- særlige punkter til drøftelse

Tilsynsførende er en faglig og pædagogisk ressource

Tilsynsførende er bedømmer, men også garant for, at pædagogikumforløbet forløber i overensstemmelse med reglerne

---

Tilsynsførende – OBS!

Check grundlaget for faglig kompetence i forbindelse med 1. besøg

Evt. ekstra besøg indstilles til skolens leder og skal ligge inden 3. besøg, hvor det afgøres, om kandidaten består

De forskellige roller: Ressourceperson og bedømmer!

Udtalelsen

- Standspunktsbeskrivelse
- En samlet udtalelse for kandidatens undervisning i alle sine gymnasierelevante fag
- Skal udtrykke, at kandidaten har bestået
- Færdiggøres og læses op for kandidaten

Udtalelsen – OBS!

- Meddelelse til skolens leder om kandidatens styrker og forbedringspotentialer
- Udtalelsen skal ikke være i et ”kodesprog”, men skal være klar og tydelig
- Kandidaten skal kunne bruge udtalelsen i forbindelse med jobskifte – også uden for gymnasiesektoren
- Der bør laves opfølgningsplan for kandidaten på skolen!

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Bevis for undervisningskompetence

Skolens leder udsteder bevis for undervisningskompetence:

BEVIS FOR UNDERVISNINGSKOMPETENCE

jf. bekendtgørelse nr. 139 af 23. februar 2011 om undervisningskompetence
i de gymnasiale uddannelser (pædagogikumbekendtgørelsen)

Bevis for undervisningskompetence er alene gyldigt når følgende dokumenter er vedlagt:

- Underskrevet bevis for bestået praktisk pædagogikum (pædagogikumudtalelsen) jf. §31, stk. 1.2.
- Karakterbevis for bestået teoretisk pædagogikum jf. §31, stk. 1.1
- Underskrevet uddannelsesplan jf. §31, stk. 1.3
- Dokumentation for evt. merit for dele af pædagogikum jf. §24 stk. 2 og 3.

Den afsluttende opgave i teoretisk pædagogikum

- Inddragelse af elementer både fra teoretisk og praktisk pædagogikum
- Opgavekommission nedsat af SDU m.fl., der producerer central opgave til offentliggørelse primo januar
- Skriveuge for kandidaten op til aflevering
- Censorbeskikkelse og censur ved MBUL

- Evt. klage over fx bedømmelse til MBUL (mulighed for lavere karakter!)

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Spørgsmål ?